

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыагъэу
кыдэклы

№ 24 (22953)

2024-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

МЭЗАЕМ и 10

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Мажь

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

«Родинэм» фэшъыпкъ

Красногвардейскэ районым имэкъумэщ хызмэтшлалэу «Родина» зыфилорэм итракторнэ бригадэ ипашэу Александр Бережноим «УФ-м мэкъу-мэщымклэ изаслуженнэ лофыш!» зыфилорэ щытхуцлэр кыфагъэшъошагъ.

Селю Преображенскэм кыщыхуагъ, непи ащ щэпсэу. 1979-рэ илъэсым колхозу «Урысыер» зыфилорэм механизатору щыригъэжыагъ илофшлэн. Къалэу Мыекьуапэ а лъэхъаным дэтыгъэ мэкъумэщ техникумым механик сэнэхъат щызэригъэгъотыгъэу кыгъэ-зэжыагъ. Унагъо илэ зэхъум ишъхъэгъусэрэ ежыррэ Темыр шьолырым клужыагъагъ, илъэсий фэдизрэ къэтыгъэх. Уапэклэ гухэлъ горэхэр бгъэнэфэнхэмклэ, узщыпсэуцлэр кыхэпхынымклэ ар плэлэ маклэп. Александр апэрэ мафэу зыщыкьуагъэм кыщыублагъэу ихэку цыкьу кызырэкложыщтыр ыгу илыгъ. Ащ ишыхъат чыжыу зэрэщылэу кызыщыхуагъэу, янэ-ятэхэр кызыдинагъэхэ псэуплэм унэ зэрэщылэагъэр. Теубытагъэ зэришлыгъэуи, «перестройкэр» кызыжыэм ишъхъэгъусэрэ ежыррэ къагъэзэжыагъ.

1990-рэ илъэсэу кызыкложыгъэм кыщыублагъэу мэкъумэщ хызмэтым зыпарэкли хэлыжыгъэп. «Урысыеу» зыщыригъэжыагъэр ары зыхэхъажыагъэр, ау уахътэ тешлагъэу колхозу «Родинэм» рагъэблагъи бригадир лэнатлэр кыратыгъагъ. Илъэс 30-м ехъугъэу ар егъэцаклэ.

— Шыпкыэр площтмэ, апэрэ уахътэм кыныгъ. Сыныбжыклагъ, опыт зилэ хулыфыгъэу сызхэтхэм жабзэ къадэгъотыгъоагъ, — ело Александр. — Илъэс зытлушым сыкылукужынынэу тхылъэу стхыгъэр къэлъытэжыгъуай. Анахъэу кыны къэзышлыщтыгъэхэм ащыщ лэжыапклар кызырэмашыщтыгъэр. Механизаторым илофшлэн псынклэп. Ыкьуачлэ, ипсауныгъэ хилъхъэзэ мазэм лоф ышлагъэу, ыпклэ кызырэмашыгъэм дэгущылэагъагъ. Ахъцэм ычыплэклэ нэкулъ къатэу кыхэклыщтыгъ. Цыфыр нэкулъ закьоклэ щылэщтэп ныла.

лукыжынынэу ытхыгъэ тхылъхэр хызмэтшлалэм ипашэхэм кызыклагъэ-кложыщтыгъэх. Ащ пэпчэ пшэдэжыгъэу илэр нахыбэ зэрэхъурэм Александр нахыбэу гумэклигъо хидзэщтыгъ. Непэ хызмэтшлалэм ипашэу Нэшлүцлэ Мыхъамод мыхъуагъэм кылукужыщтыгъагъэу ело.

— 1990-рэ илъэсхэм, къэшъошлэжымэ, хызмэтшлалэхэр кыныгъохэм куоу ахахъэхэти, истыхъэщтыгъэх. Тэри а дэдэр кыттышыгъагъ. Джащыгъум Нэшлүцлэр арбитражнэ гъэло-рышлакьуагъагъ. Ащ хызмэтшлалэм псэ кыпыгъэклэжыи, нэмыклэ гъогу зытырещэжыым сигуа-

пэу сыкылунажыгъ, — ело тигушылэгъу.

Етлани, адыгэхэм «Гурэ гурэ лъагъо зэфыря!» зэралоу, инженер-механик сэнэхъат зилэ пашэм Александр техникэм зэрэфэгумэклирэр, ар къэкьутагъэм елбэтэу шыжыгъэн фаеу кызырлорэр, цыфэу бригадэм тетхэм ыгу зэрафэгурэр зэхишыкыгъ. А лъэныкьохэмклэ хызмэтшлалэм ипашэ бригадирыр еклоплагъэми, жабзэ кызыдагъотыщтыгъ. Ежыри пашэм цыхъэ кызырэфышыгъэр кызыригъэшъыпкэжыщтым пылгыгъ.

Александр зэклэлэбэжыгъэ зигугъу кышыгъэ лъэхъаным зипэщэгъэ бригадэм нэбгырэ 30-м кышымыклэу лутыгъ, чыгу гектар минрэ ныкьорэ ахэм алэжыщтыгъ. Джы нэбгырибгъу нылэп бригадэм хэтыр, хызмэтшлалэм зэрэщытэу чыгоу ыгъэфедэрэр миным тлэку ехъу. Арэу щытми, сыдигьокли пшэдэклижыгъэу илэр кызыгурылоу, зыфагъэ-загъэр хэзыгъэ имылау зыгъэцаклэзэ есэгъэ бригадирым непи ышлэрэм кыщыгъакларэп. Зэрэпшыгъэри шъхъаихыгъэу кьелю, ау игумыпсэфыгъэ сыдигьокли кытекло. Бжыхъэ лофшлэнхэр заууххэм

зыгъэпсэфыгъо мазэу кыратыгъэр зыпари ымышлэу ыгъэкложурэп. Техникэр зыдэщылэм макло, лъэплэа, лофшлэнэу апэ илыр ыгуклэ зэрегъафэ.

— Мэкъумэщ хызмэтым укыхэкыжымэ узэщытба? — теупчыгъ Александр.

— Уфай уфэмыеми зэгорэм укыхэкыжынынэу хушцт, — ело ащ. — Ныбжыкларэм гъогур яптын фай, зэттыщтхэр зэрэщымылэхэр ары нахъ лофыр. Клараклэхэр мэкъу-мэщым фаехэп. Кылухъэхэу мэхъу, ау тэ типкэгу-лъэгъухэм ашлэщтыгъэм фэдиз зэшлэхынэу фаехэп. Зыгорэ япломэ агу рыхырэп. Ныбжыкларэм ары тинешырэ мафэр. Ауштэу мэкъумэщ хызмэтыр къаухъащтмэ, неущ зыфэдэщтыр къашлэ.

Лэжыапкларэм ылъэныкьоклэ бэшлагъэу гумэклигъо щылэжып, хызмэтшлалэм ипашэ ар игъом къэты, мыдэеуи къагъахъэ, ау нэмыклэ лофыгъохэр кыкьоклыгъэх. Аужырэ уахътэм санкции зэпымыужыу тыхэгъэу кыпагъохы-хэрэм апкь кыкыклэ лэжыгъэм илугъэ-кын, щыфэ-гъэстыныпхъэхэм, чылапхъэхэм, чыгъэшлэхэм якъэщэфын кын хуагъэ. Зэрихэбзэу, бригадирыр ахэм агъэгумэкли. Ахэр неущырэ мафэр зыфэдэщтым уезгъэгупшысэхэрэм ащыщыхэу ело.

Илъэс лофшлэагъэм ауж чыгулэжынынэу шъэфэу хэлъыр зэклэ ешлэ. Хызмэтшлалэм кылукужынынэу иунэе лоф ригъэжынынэу ылауагъэми, зыпари хэуконыгъэ ымышлэу лэжыэн амал илагъ. Арэу щытми, зыпарэкли ар ышъхъэ кыхъагъэп.

— Чыгур сыдигьокли купэу узэхэтэу улэжынынэу фаеу слытэщтыгъ, — кыхыгъэщы ащ. — Хъаулыеу ар щыбгъэлынэу щытэп, лоф дэпшлэн фай. Гушылэм пае, узакъоу улэжынынэу уипсауныгъэ кызыщыкьуагъэу е нэмыклэ ушъхъагъу горэ илэу уилофшлэн кыбгъэуцумэ, уигъэхэхэм о уачыплэклэ алэжыщтыгъу слощтыгъ. Ащ фэшлэ сичлыгу лэх сштэжынынэу сылэжынынэуи сшъхъэ кыхъэщтыгъэп.

Цыфыр щылэныгъэ гъогу кыкьлугъэм кырыплэжымэ зымыгъэрэзэн ладжи елэагъу. Александр и ащ фэд, ау зэрэщытэу ыштэмэ, кыкьлугъэм рыклэгожырэп, джыри иклэрыклэу кыфигъэзэжынынэу амал илагъэми, зэхьоклыныгъэшхо фильмышыщтыгъагъэу ело.

Илофшлагъэ кыхъагъэщи щытхуцлэр кызырэрэтыгъэм рэгущо, зыгъэлэагъагъэхэ ипашэи, район администрациеми афэраз. Сыдигьокли шыпкыагъэ хэлэу, ыгу етыгъэу, кызырэрэщыгъыхэрэр кыгъэшъыпкэжыгъэ ипсауныгъэ кыхъыфэ лоф ышлэщтэу ело. Игухэлъхэр кыдэхъунхэу тыфэлалэу, тын лъаплэм пай тыфэгущо!

ХЪУТ Нэфсэт.

Лыхъужьыр алукагъ

Мыекьуапэ илицееу N 8-м лыхъужь-ныгъэм иурокэу «Тызэгъусэу тытеклошт» зыфилорэр цыкьуагъ.

Мы еджаплэм ия 10-рэ клас-хэм арыс ныбжьыкълэхэм алу-кагъ хэушъафыкыгъэ дзэ операцием иветеранэу, Адыгэ республикэ общественнэ орга-низациеу «Хэушъафыкыгъэ дзэ операцием иветеранхэм я Ассоциацие» зыфилорэм итхьа-мэтэгъоу, медалэу «За отвагу» зыфилорэр кыызфагъэшъошагъэу Илья Донцовыр.

Клэлэеджаклохэр шъхъахы-гъэу кьэгущыланхэм фэшл вете-раным сэмэркьэур кыригъэ-бэкыгъэ ипсалъэ кыыригъэжыагъ. Ныбжьыкълэхэм нахь агу рихьын кыылошлырэ лъэныкъохэр кыи-ригъэубытыхэзэ, хэгъэгум ита-рихь къафилотагъ. Нэужым гу-факлоу хэушъафыкыгъэ дзэ операцием зэрэхэлэжыагъэм кыытырищагъэх.

— *Хэгъэгум зэошхом илъэхъан тятэжэ плашъэхэм лыхъужь-ныгъэу зэрахъагъэр пстэуми тищысэтэхыплэу щыт. Лъэхъа-ныкълэу тызхэтым Урысыер пыйм пэуцужьын фаеу зэхъум, тьлау-члэ зэхэлъэу хэгъэгум тыкьоу-цагъ. Сэ сшъхъэклэ тлогъогогъо гуфаклоу дзэ операцием сыщы-лагъ. Къыхэзгъэщымэ сшлоигъу, «клэпсэжыиэм» узызэпырыкы-клэ, лъэлпкэ зэхэдэ щымылэу тидзэкълэлхэр пытэу зэрэзэхэт-хэр. Теклоныгъэр кыызэрагъэ-блэгъэщтым зэкълэри фэбанэх, — кыуагъ Илья Донцовым.*

Джаш фэдэу ветераным къа-филотагъ фронтэм ижъотыплэ мафэхэр зыфэдэхэр, чыплэ гъэшлэгъонэу зырыфэщтыгъэхэр, щылэклэ-псэукълэу щырялэр, нэ-мыкълэхэри.

Мыщ фэдэ зэлукълэгъухэр Иоф-тхъабзэу «Солдатский треуголь-ник» зыфилорэмклэ зэфашы-жыхь. Ащ кыдыхэлъытагъэу, еджаклохэм ягушылэ фабэхэр хэушъафыкыгъэ дзэ опера-цием хэлажэхэрэм афатхы. Нэужым писъмэхэр зэхэубыта-гъэхэу зэоллхэм агу кыдащэе-ным фэшл алэклагъахъэх.

Шъугу къэдгъэкълэжыын, хэу-шъафыкыгъэ дзэ операцием иветеранхэм ныбжьыкълэхэм ады-рялэрэ зэлукълэгъухэм яклэщаклор шьолъыр фондэу «Хэгъэгум иухъумаглохэр» зыфилорэм ишьолъыр къутам ары. Лы-хъужьныгъэм иурокхэр проектэу «Лыхъужьэу кьэхъухэрэп» зы-филорэм кыдыхэлъытагъэх.

ИШЪЫНЭ СУСАН.

Сурэтхэр: *Ишъынэ Аслъан.*

Пэшлорыгъэшъ Иофтхъабз

Унэгъо клоцым иль хэбзэ-шлухэм ягъэпытэнклэ унагъом и Ильэс апшъэрэ мэхъанэ ил. Клэлэцыкълухэм анахъэу щысэ зытырахыхэрэр янэ-ятэхэр, аш-ашыпхъухэр, ялэгъухэр ары.

Ны-тыхэм пшъэрылэу ялэхэм ащыщ гъогурыкълонымклэ шап-хъэхэм адэмыхынхэр, яклэлэ-цыкълухэм ащкълэ щысэшл афэ-хъунхэр.

Адыгеим икьэралыгъо авто-инспекторхэмрэ клэлэцыкълум ифитыныгъэхэм якъэхъумэн-клэ Уполномоченнэу Адыгэ Республикэм щылэ Наталья Агеевэр Мыекьуапэ иклэлэ-цыкълу гупчэхэм ащыщым пэ-шлорыгъэшъ Иофтхъабзэу «Гъогу-рыкълонымклэ шапхъэхэр умыукъу — унагъор кьэхъум!» зыфи-лорэр щызэхашагъ.

Сабыйхэр ягъусэхэ зыхъукълэ ахэм атэгъэпсыхъэгъэ хэу-шъафыкыгъэ тьысылэхэр автомобилым блэкл имылэу ащагъэфедэн зэрэфаер Наталья Агеевэм агу кыгъэкълэжыгъ. Уполномоченнэр ны-тыхэм къа-джагъ гъогум нахь щысакъын-хэу, ящылэныгъэ кьэзгъэнэ-жыщт бгырыпхыхэр кызыфа-гъэфедэнэу, сьдрэ лъэныкъокли яклэлэцыкълухэм щысэ къазэ-ратырахырэр зыщамыгъэгъу-пшэнэу.

Кьэралыгъо автоинспектор-хэм гъогурыкълонымклэ шапхъэ-хэм уафэзыгъэнэлосэрэ кьогъупэ клэлэцыкълу гупчэм щызэ-тырагъэпсыхъагъ. Гъогум щы-сакъынхэу, ренэу лэдэб ахэлъы-нэу, гъогурыкълонымклэ шапхъэ-хэм адэмыхынхэу полицейскэ-хэм клэлэцыкълухэм игъо зэра-

фальэгъугъэм гупчэм ипашэхэ-ми кыдырагъэштагъ.

Клэлэцыкълу гупчэм щызэты-рагъэпсыхъэгъэ кьогъупэм къэ-лэмхэр, фломастерхэр, гъогу-рыкълонымклэ шапхъэхэм афэ-гъэхыгъэ сурэтхэу гъэлэжыгъ-гъэн фаехэр зытелыгъэ ланэрэ пхъэнтлэклэ цыкълухэмрэ члэты-гъэх. Джэгукълэ шылкэм тетэу клэлэцыкълухэм мыщ шагурагъэ-луагъ гъогум зэрэщызеклонхэ фэе шылкэр. Иофтхъабзэр зэхэ-зыщагъэхэм ны-тыхэм къафа-лотагъ яклэлэцыкълухэр щынэ-гъончъэу зэрэзэрэщэн альэклэ-щтым фэгъэхыгъэу.

Адыгэ Республикэм хэгъэгум клоцл Иофтхэмклэ и Министерствэ кьэбархэм-клэ ыкли общественнэ зэлхыныгъэхэмклэ иотдел

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ 2021-рэ ильэсым бэдзэогъум и 26-м ышыгъэ Указэу N 92-р зытетэу «Іэкълыб кьэралхэм яцыфхэр Урысые Федерацием иэкономикэ кыыхэгъэлэжыгъэнхэмклэ амалэу зэрахъащтхэм яхылагъ» зыфилорэм кьуачлэ имылэжъэу лытэгъэным фэгъэхыгъ.

Урысые Федерацием и Правительствэ 2022-рэ ильэсым бэдзэогъум и 14-м ышыгъэ унашъоу N 1267-р зытетэу «Урысые Федерацием и Правительствэ иактхэм ащыщхэмрэ иактхэм яположение заулэхэмрэ кьуачлэ ямылэжъэу лытэгъэным ехыла-гъ» зыфилорэм диштэу **унашъо сэшлэ:**

1. Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ 2021-рэ ильэсым бэдзэогъум и 26-м ышыгъэ Указэу N 92-р зытетэу «Іэкълыб кьэралхэм яцыфхэр Урысые Федерацием иэкономикэ кыыхэгъэлэжыгъэнхэмклэ амалэу зэрахъащтхэм яхылагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъогагъэхэр, 2021, N 7) кьуачлэ имылэжъэу лытэгъэненэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы Ука-зым кьуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу КЪУМПИЛ Мурат кь. Мыекьуапэ, мэзаем и 8, 2024-рэ ильэс N 13

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм исхэу 2024-рэ ильэсым зэтыгъо ахъцэр зыукълэщтхэм яхылагъ

2021-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 21-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 414-р зытетэу «Урысые Федерацием ишьолъырхэм хэбзэ кьулыкълухэр зэрэщызэхэщагъэм ехылагъ» зыфилорэм ия 48-рэ статья ия 3-рэ іахь диштэу Адыгэ Републикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешлэ:

1. Урысые Федерацием игражданхэу Адыгэ Республикэм щыпсэхухэрэм ащыщхэм:

1) зэзэгъыныгъэкълэ дзэ кьулыкълэу зыхыщтхэр кызыщыхахы-рэ чыплэу кьалэу Мыекьуапэ илэм е Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат (запасым щылэ офицерхэр) дзэ кьулыкълэу зэрахы-щтымклэ Урысые Федерацием зыкьэхъумэжынымклэ и Мини-стерствэ зэзэгъыныгъэ щадэзышыгъэхэм, зэзэгъыныгъэ зыща-дашыгъэ лъэхъаным Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат иучет хэтыгъэхэм ыкли Урысые Федерацием и Улэшыгъэ Кьуачлэхэм я Генеральнэ штаб ыгъэнэфэгъэ дзэ частьхэм клэхэрэм 2024-рэ ильэсым зэтыгъоу сомэ 300000 ятыгъэнэу;

2) дзэм кьулыкълэу зэрэщыхыщтымклэ Урысые Федерацием зыкьэхъумэжынымклэ и Министерствэ зэзэгъыныгъэ дэзышы-гъэхэм, зэзэгъыныгъэ зыщадашыгъэ лъэхъаным Адыгэ Респу-бликэм идзэ комиссариат иучет хэтыгъэхэм ыкли дзэ частьхэм якомандирхэм ятхылъхэмклэ дзэ частьхэм (резервнэ полкхэр хэмытхэу) клэхэрэм сомэ 200000 ятыгъэнэу гъэнэфэгъэнэу.

2. Мыщ тетэу гъэнэфэгъэнэу:

1) зигугъу кьэтшыгъэ ахъцэр зэ ятыгъэнэу;

2) зэтыгъо ахъцэр зытефэхэрэм яспискэу Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат зэхигъэуцагъэр ыкли Адыгэ Республикэм идзэ комиссар кыгъэшыпкьэжыгъэр илэуытыплэу Адыгэ Респу-бликэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкълэ и Министерствэ (ыужыклэ Министерствэр тлозэ дгъэклошт) зэтыгъо ахъцэр ыгъэ-нэфэнэу ыкли аритыненэу;

3) Министерствэм илицевой счет кьыкълэу зэтыгъо ахъцэр ар зытефэрэм илицевой счетэу чыфэт организацием кыщы-зэлуахыгъэм е Министерствэм зэригъэнэфэгъэ шылкэм диштэу зэхэгъэуцогъэ лъэлэу тхылъым щыгъэнэфэгъэ лицевой счетым рагъэхъанэу.

3. Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат зэрэдэлэжыщт ыкли зэтыгъо ахъцэр зэраратыщт шылкэр Министерствэм ыгъэнэфэнэу.

4. Адыгэ Республикэм финансхэмклэ и Министерствэ зэтыгъо ахъцэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыхагъэкълэным гъунэ лыфыненэу.

5. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы уна-шъом кьуачлэ илэ мэхъу, правэм ылъэныкъокълэ зэфыщытыклэхэу 2024-рэ ильэсым мэзаем и 1-м кыщегъэжыагъэу азыфагу иль хъугъэхэм альэлэсы.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу КІЭРЭЩЭ Анзаур

кь. Мыекьуапэ, мэзаем и 2, 2024-рэ ильэс N 12

НыбжыкIэ пэрытхэр

КIэлэцIыкIухэмрэ ныбжыкIэхэмрэ я Урысые общественнэ-кэралыгъо движениеу «Движение первых» зыфилорэм иятлонэрэ Зэфэсэу мы мафэхэм Москва щыкIуагъэм Адыгеим икIыгъэ лIыкIохэр хэлэжыагъэх.

УФ-м ишъолъыр зэфэшъ-хъафхэм кьарыкIыгъэ ныбжыкIэ мини 3-м ехъу ащ кьекIо-лагъ.

Движением и Адыгэ шъолъыр кьутамэ и Совет итхъаматэу Ованес Шекерьянц мы мафэхэм гушыгъэу тыфэхъугъ, гъэшIэгъонэу кьалъэгъугъэр ыкIи непэ ялофшIэн зэрэзэхашэрэр кьытфилотагъ.

— Зэхэхьэр гъэшIэгъонэу

дзэ операцием хэлэжыэхэрэм афырагъэхыгъэ писъмэ миллиони 3-р, шъолъырыкIэхэм ащеджэрэ КIэлэеджакохэм апае аугъоигъэ тхылъ мин 400-р, нэмыкIхэри. Владимир Путиныр ныбжыкIэхэм ахэтэу Урысыем игимн кьызэралуагъэр зэкIэ-ми агу кьинэжыышт.

Шъолъыр кьутамэм илофшIэн зэрифэшъуашэу зэригъэцакIэрэм фэшI щытхъу тхылъ кьы-

зэрэратыгъэм зэрэрыгушхорэр Ованес Шекерьянц кьыти-луагъ. Мыщ Iоф зишэрэр мэзи 5 хъугъэ, а уахътэм кьыкIоцI мэхъанэ ин зилэ Iофтхъэбзэ 12 зэхашагъ.

— Сабыйхэм ягукъэкIыкIэ УФ-м и Президент ялэпылэгъоу мы движениеи зэхашагъ. АдыгеимкIэ нэбгырэ мини 10-м ехъу ащ хэт. Илгъэси 7-м кьыщегъэ-жыагъэу 25-м нэс зыныбжыкIэхэр ары анахъэу кьыхахъэхэрэр, агу егъэджекIо-гъэсакIохэри тищыкIагъэх, сьидигъуи типчэхэр зэлухыгъэх. НыбжыкIэхэм яшIэныгъэхэм ахагъэхъон амал ялэныр ары пшъэ-рыль шъхъаIэу щытыр. ЯцIыкIу-гъом кьыщегъэжыагъэу яхэгъэгу шIу альэгъоу плугъэнхэм фэшI проект гъэшIэгъонхэр зэхэтэ-щэх, — еIо Ованес.

Мы илгъэсым Iофтхъэбзэ зэфэшъхъафхэр зэхашэнхэ мурад

зэрялэр Ованес Шекерьянц кьытилуагъ. Шъолъыр зэхэхъэхэм анэмыкIэу муниципалитетхэми аналэ нахъ тырагъэтышт. Кьыт-кIэхъухэрэ лIэужхэм яхэгъэгу шIу альэгъоу фэшI ыпэкIэ щылэгъэ дзэ джэгукIэу «Зарница» зыфилорэр кьырагъэжы-жын агу хэлъ. Джащ фэдэу предприниматель ныбжыкIэхэм апае фестиваль зэхашэшт. Эко-логическэ проектхэр бэу щылэ-щтых. Ащ нэмыкIэу илгъэс 14 хъухэрэм мэфэкI шIыкIэм тетэу паспортыр аратыжыкIэ ашIынэу фаех. ГъэрекIо нэбгырэ 300-мэ аратыжыкIэ, мы илгъэсым нэб-гырэ 600 агъэнафэ. Ащ нэ-мыкIэу фестивальхэр, зэнэкьо-кьухэр бэу щылэщтых, проект зэфэшъхъафхэр зэхашэщтых. ЫпэкIэ пионерым зэрэхыхъ-щтыгъэхэм фэдэу движением мэфэкI шIыкIэм тетэу хашэщтых.

— НыбжыкIэхэм Iэпылэгъу зэрялэм мэхъанэшхо иI. Апэрэм-кIэ УФ-м и Президентэу Вла-димир Путиныр движениеи агъэпсынымкIэ ишIуагъэ кьа-ригъэкIыгъ. АР-м и ЛIышъхъэу Къумпыл Мурат илэпылэгъукIэ шъолъыр субсидие тил, ащ кьы-хэкIэу Iофтхъэбзэхэр зэхэтэ-щэх. Шъолъыр совет тилэу мэ-зищ кьэс тилэрэ Iофыр респуб-ликэм и ЛIышъхъэ фэтэлэуатэ, пшъэрылхэр кьытфегъэуцух. ХэушъхъафыкIыгъэ офис тил. Непэ нэбгырэ 30-м ехъумэ Iоф ашIэ, агу а пчъагъэр нэбгырэ 44-м нэсынэу щыт, — кьы-луагъ кIэухым тигушыгъэу.

«Движение первых» зы-филорэм шIоигъоныгъэ зилэ пстэури хэхъан альэкIышт. НыбжыкIэхэр зэгъусэхэу яшIэ-ныгъэхэм, сэнаушыгъэу ахэ-лым ахагъахъо.

ДЕЛЭКЪО Анет.

кIуагъэ, гъэхъагъэу тилэхэмкIэ тызэдэгъошагъ, хэхъоныгъэхэр тшIынхэмкIэ анахъэу тынаIэ зытедгъэтын фаехэм, кьыхъэгъэ илгъэсым Iофтхъэбзэу зэхэтэ-щтхэм татэгущылагъ. Гъэсэн-гъэм епхыгъэ программэ зэфэ-шъхъафхэм тахэлэжыагъ. Адыге-им щыщ Виктория Шмыревар Кьыблэ федеральнэ шъолъы-рымкIэ Советым ипэрыт зэрэ-хъугъэр лъэшэу тигуапэ, ти-ныбжыкIэхэм ясэнаушыгъэ гу зэрэпэатэрэм мэхъанэшхо иI, — еIо тигушыгъэу.

«Движение первых» зы-филорэм ия II-рэ Зэфэс икIэу Iофтхъэбзэ УФ-м и Президен-тэу Владимир Путиныр хэлэ-жыагъ. НыбжыкIэ миллиони 5-м ехъу мы движением зэрэхэтыр ащ кьылуагъ. 2023-рэ илгъэсым лъэныкIэ зэфэшъхъафхэмкIэ мэхъанэ зилэ Iофыгъохэр зэрэ-зэшIуахыгъэхэр кьыхигъэщыгъ, ахэм ащыщ хэушъхъафыкIыгъэ

Мэфэхьаблэ агъэпсынэу

Мафэ афэхьугъ

Іэкыбым кыкыжыгы адыгэхэр зэхэубытагъэу нахыбэу зыщыпсэурэ чылэу Мэфэхьаблэ зыдэщыт чыплэм щэгъэпсынэу зырагъэжыгъэр ильэс 25-рэ хуыгъэ. 1998-рэ ильэсым шышъхьэлум иапэрэ мафэ Косовэ кыкыжыгы адыгэхэм яхэкужъ кызэрагъэзэжыгъэм ар кыпкырыкыгъ.

Ахэм афашыгъэ чылэу Мэфэхьаблэ кьэралыгъо зэфэшъхьафхэм ащыпсэурэ адыгэхэр джы дэсых. Тыркуем, Шам, Иорданием, Израиль кьарыкыжыгыгъэу унэгъо 83-рэ фэдиз нэгырэ 315-рэ хуыгъэу, ахэм ащышъу нэгырэ 70-р кьэлэцлыкьлх, къуаджэм непэ щэпсэух. Косовэ кыкыжыгыгъэхэр унэгъо 20 мэхъух, псэуплэ зимылэу къэнагъэр унэгъуитл нылэп. Ахэр унэгъо лужъух, сабыибэ ял. Яунэ ныкъошхэр аухыжыкхэм фэшл АР-м и Лышъхьэу Къумпыл Мурат иунашъоклэ мыхэм мылкъу Іэпылэгъу кьарати Іошлэнхэр нахъ кызыкълэуагъэх. Ащ ишъуагъэклэ мээитл горэклэ яунэхэм ачлэхъажыштых. Мэфэхьаблэ псэуплэ хэхыгъэ зыхъугъэм кыщегъэжыгъэу тильэкъэгъубэмэ унэхэр щашых, дэтысхъажых. Шам, Тыркуем ыкли нэмыклэ гъэгъухэм кьарыкыжыгыгъэмэ псэуплэ кыыхахы, чыгу Іахъ 253-рэ мыщ шагощыгъ. Унэ шыгъахэу Мэфэхьаблэ дэтыр 82-рэ мэхъу, мыуыгъэу, унэ ныкъошлэу — 25-рэ. Анахъэу тильэкъэгъухэр мы къуаджэм къезычаллэхэрэу щылэклэ амалэу дэлъыр ары. Программэ зэфэшъхьафхэм ахагъахъэхэзэ псыр кыдашагъ, гъэстыныпхъэ шхуантлэр кьырацэллэ, кьэлэцлыкьлхэр зыщыджэгъухэрэ чыплэр агъэпсыгъ, Ізаплэр дагъэуцагъ, гъогухэр щашыгъэх ыкли шагъэцэкълэжыгъэх.

Къэзыгъэзэжыгъэхэрэу щылэныгъэм хэгъэгъозэжыгъэхэмклэ Гупчэу Адыгеим щылэм ипашъу Гьуклэл Асхъад тыригъусэу Мэфэхьаблэ тыщылагъ. Ильэс 25-м кыкылоц чылэм хэхъоныгъэу ышлыгъэхэр зэдгъэлъэгъугъ, тапэклэ Іоф зыдашлэнэу агъэнэфагъэхэм защыдгъэгъозагъ. Мэфэхьаблэ идэхъэгъум щыт мэщытым дэжъ кышъытпэгъокыгъ чылэр зэлхыгъэ Кировскэ къоджэ псэуплэм ипашъу Алий Давид.

Давид мы Іэнатлэм зылуыр ильэсищ нахъ мыхъугъэми, Мэфэхьаблэ щылэклэ псэуплэу дэлым дэгъоу шыгъуаз, гуфэбэныгъэ хэлъэу чылэм ихахъохэм, къадэхъгъэхэм ыкли тапэклэ пшэрылэу ялэхэм ягугъу кышшыгъ. Ащ кызырлыуагъэмклэ, къуаджэм изетегъэпсыхъан фэлорышлэрэ программэр кызыфагъэфедэзэ мэщытым пэгъунэгъоу цыфхэм зызшагъэпсэфын ыкли кьэлэцлыкьлхэр зыщыджэгъунхэ альэкынэу тысыплэхэр зилэ сквер шагъэпсын гухэлъ ял. Плиткэмклэ къэпкыхъагъэу ар щытыштыт, дэхъаплитлэу илэшт. Экспертизэр ыкли проектэр ашынымклэ Мыекъопэ район бюджетым сомэ мини 140-рэ къафитлупши, тхылъхэр агъэхъазырыгъэх. Пэшлорыгъэшъэу кызыралытагъэмклэ, зыгъэпсэфыплэ чыплэм ишлын зэкълэмклэ сомэ миллиони 10 фэдиз пэуагъэхъанэу ары. А мылкъумклэ тысыплэхэр, кьэлэцлыкьлхэр агъэуцштых, плиткэр дальхъаштыт, нэфынэр къэзытырэ пкыгъохэр агъэуцштых. Ахъщэр кызыратлупщыгъэм тетэу Іошлэнхэм ягъэцэкълэ фэжъэнхэу хъазырых.

— Ащ нэмыклэу мурадэу тилэхэм ащыщ урамэу Российскэм изетегъэпсыхъанкьлэ проект шыгъэныр, — **лъегъэкьуатэ игушылэ Давид.** — Мэщытым кыщегъэжыгъэу, мамыку Ізаплэм блэкьлэу ыкли кьэхалъэм нэсэу гъогум асфальт тетлэ-

Гьуклэл Асхъадрэ Алий Давидрэ

хъанэу тыфай. Мыщ общественнэ транспорт рэкьлэ, арышъ, урамым икыхъагъэкьлэ кьэнэфырэ пкыгъохэр тедгъэуцштых.

Мэфэхьаблэ щыпсэухэрэм яунагъохэм зэкълэми гъэстыныпхъэ шхуантлэр, псыр, электричествэр алэклахъэ, ащкьлэ гумэ-кыгъо зыпары ялэп. Ильэси 7 хуыгъэу псы кычлэщыплитлэм Іоф ашлэ. Бэмышлэу метрэ 310-рэ икууагъэу чычлэгъым псыр кычлэщыщырэ я 3-рэ башнэр агъэуцугъ. Ащ кыыхэкьлэу псым идэгъугъэ уехъырэхъышэнэу щытэп. Джащ фэдэу урам гупчэм нэфынэр къэзытырэ пкыгъохэр шагъэуцугъэх, мы ильэсми унаклэу кьашыгъэхэр зытет урамыми мыщ фэдэ пкыгъохэр тырагъэуцонхэ гухэлъ ял.

— Ильэс къэс чылэм хахъо ешлы, унэкьлэ 15-м Іахъэу шагъэпсых. Цыфхэр нахыбэу кызырэтэуаплэхэрэу къуаджэм изетегъэпсыхъан епхыгъэ гумэкьыгъохэр ары. Хэти джэуапынчъэу Іудгъэкьыжы-рэп, тиамал кызырэхъэу лъэныкьо зэфэшъхьафхэмклэ тишъуагъэ ятэгъэкьы. Ащкьлэ зэлхыныгъэ адытиІэу кьулыкьухэр зэкьлэ кьыддэлэпылэх, тафэраз. ГушыІэм пае, ос кызыссыклэ урамхэм ягъэкъэб-зэнкьлэ гъогушл хъызмэтшлэплэм ишлогъэшхо кьытегъэкьы, — **кылуагъ къоджэ псэуплэм ипашъ.**

Гьуклэл Асхъад кызырлыуагъэмклэ, псэуплэхэм яшлынклэ хэушъхьафыкыгъэу Мэфэхьаблэ къащафагъэнэфэгъэ чыгу Іахъхэр шъуагъэ кытэу гъэфедэгъэнхэмклэ тичыплэгъоу Адыгеим къэзыгъэзэжыгыгъэхэм Іэпылэгъу афэхъугъэнымклэ Общественнэ фондым епхыгъэ комитетэу зэхъагъэу Іоф ешлэ. Ащ чылэм ихэхъо-ныгъэхэм ыкли изетегъэпсыхъан фэгъэхыгъэу къэуцурэ гумэкьыгъохэр щызэхъафых. Ахэм ащыщ ыпэкьлэ кьаратыгъэ чыгу Іахъхэм псэуплэхэр зэратырамышыхъагъэхэм кыыхэкьлэу мыщ щыпсэунэу фаехэу чыгур бэджэндэу зыштагъэхэм псыр, гъэстыныпхъэр, электричествэр рацэлэнхэмклэ кыныгъохэм зэряуалэхэрэу.

— Мы мафэм ехъулэу унэгъо 200 фэдизмэ чылэм унэхэр кыдашыхъанэу фаехэу чыгу Іахъхэм къакьлэуах. Сыда плэмэ, Адыгеим ит къоджэ рэхъатхэм ыкли узэрыгушхонэу щытхэм Мэфэхьаблэ ащыщ. Мыщ щыпсэухэрэм хабзэ ахэлъ, диным пылтых, ешъуакьлэхэп, бэзджа-шлэхэп, лэжъакьлэх, зыми щамыгъакьлэу яунагъохэр зэрагыгъыштыхэм пылтых. Къыздикыжыгыгъэхэу кьэралыгъом емыллытыгъэу, тильэкъэгъу пэпчэ итарихъ чыгу ыгъотыжынымклэ зэрэфэлэкьлэу тишъуагъэ ятэгъэкьы. Анахъэу тыналэ зытетгъэтырэр чылэм щыпсэухэрэм ащымыщ цыфхэр къахъмыхъанхэр ары. Мэфэхьаблэ ренэу щысэтэхыплэу щытынм тыпыллыштыт. Ащкьлэ лъэшэу кыхъэгъэщымэ сшлогъу АР-м и Лышъхьэу Къумпыл Мурат. Хэкум къэзыгъэзэжыгыгъэ тильэкъэгъухэм, ахэм яунагъохэм ащ ыналэ атырегъэты, мылкъукь Гупчэм

ренэу кьыдэлэпылэ, — **кылуагъ Асхъад.**

Гупчэм ипашъ кызырлыуагъэмклэ, 1998-рэ ильэсым егъэзыгъэ Іофкьлэ Косовэ кыкыжыгы Адыгеим апэрэ лъэбэкьу кьэзыдыжыгыгъэхэр унэгъо 20, ахэр нэгыри 165-рэ хуытыгъэх. А лъэхъаным къэкьожыгыгъагъэхэм ыпкьлэ хэмылэу псэуплэхэр арагъэгъотыхэ зэхъум шъхъадж ишлогъоныгъэу кьыдалытэзэ ызыныкьор кьалэм кьыдэнагъ, адрэхэм чыгу Іахъхэр аратхи, Мэфэхьаблэ унэхэр ащафагъэпсыгъэх. 2001-рэ ильэсым кышъублагъэу унитлэ амышыгъэу къэнэгъагъ, ыпшэкьлэ кызырэтэуагъэу, Адыгеим и Лышъхьэу ихъатыркьлэ ахэм ягъэпсын ыклэм кьырафыллэ, мэлпылфэгъум и 20-м шомыкьлэу унагъохэр ачлэхъажыныхэ альэкьыштыт.

— Анахъ шъхъалэр тшыщ хуыгъэ тильэкъэгъухэм ящылэкьлэ зэрэдгъэдэхэщытм, ахэр зэрифэшъуашъу псэунхэм тыпыллыныр ары, — **лъегъэкьуатэ игушылэ Асхъад.** — Ащкьлэ кьыдэхъугъэр макьлэп, цыфхэм и ар альэгъу. Апэрэмклэ ар зишлушлагъэр республикэм ипашъу Къумпыл Мурат, джащ фэдэу АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэу Кьэрэцэ Анзаур, комитетым итхъаматэу Шъхъэлэхъо Аскэр, Кировскэ къоджэ псэуплэм ипашъу Алий Давид яшлогъэшхо къагъа-кьлэ.

— Сигуапэу кыхъэгъэщымэ сшлогъу, адыгэхэм яхэку забгынагъэм ильэси 159-рэ тешлагъэми, кьэралыгъоу зэфэшъхьафхэм итэгъухъагъэу ащыпсэугъэхэми, адыгабзэр зэрафэлэкьлэу кызытырагъэнэн альэкьыгъ, къагурэлэу ыкли дэгъоу рэгъушылэх. Ежъхэми кыыхагъэщы сшлогъуи бзэр, хабзэр, лъэпкыр зэращымыгъушпагъэхэр, зэрагъэлэплагъэхэр, — **кылуагъ Асхъад.**

Хэкужыым иІаплІ фабэ зэхашлэ

Косовэ кыкыжыгы апэдэдэ къэкьожыгыгъэхэм ащыщ Мэфэхьаблэ иадминистрацие ипашъу Хъасани Мыхъамэт иунагъо. Ащыгъум ятэу Жъэу Шахьиб ильэс 96-рэ ыныбжыгыгъ. Ащ шлухъафтынэу Адыгеим Кьурлан лъаплэр ыкли кьэлэцлыкьлэу кушъэр кьаритыгъагъ. Осэшхо зилэ шлухъафтынхэр Адыгеим и Лъэпкь музей щыплэгунахэ плэкьыштыт.

Ильэсишъэ пчъагъэкьлэ узэкьлэбэжымэ ячыгужъ кьэзыбгынэгъэ тильэкъэгъухэм адыгэхэм яшэн-хабзэхэр, бзэр кызыраухъумагъэр шлукьлэ афэплэгунаэу щыт. Ахэр зэкьлэ адыгабзэкьлэ гушылэщытыгъэх. Ащ фэдиз ильэсхэр текьыгъэхэми, Мэфэхьаблэ щыпсэухэрэм дэгъоу къашлэжыкьы лъэпкыбэ зыщыпсэурэ Адыгеим ицыфхэр дахэу къазэрапэгъокьыгъагъэхэр.

«Дунаим щыпсэурэ лъэпкь пэпчэ ежъ ичыгу Іахъ — Хэку ыцлэу иІэн фай, тэ Хэку анэу тилэр Адыгеир ары, — ало ахэм. «Ильэс 25-рэ хуыгъэ Хэ-

зырагъэжъагъэр илэс 25-рэ хъугъэ

кум кызыдгъэжъыгъэр, ар тэ тимы-
закъоу, адыгъу дуним щыпсэхэрэмк
мэхъанэшхо зилэ тарихъ хъугъэ-шагъ.
Джы тыхъу тисэу лъапкым итарихъ
тисабыхэм ятэгъашлэ, хъужым илэп
фабэ зэхэтэшлэ», — кылуагъ Хъасани
Мыхъамэт.

Ащ кызыриуагъэмк, ятэ кызыгъэ-
жъыгъэхэм анахыжъу ахэтыгъ, Жъу
Шахъиб ыцлагъэр. Ащ илэс 98-рэ кы-
гъэшлагъ, мыщ идунай щухыгъ, апэу
чыгужым щыдгъэтылжыгъэхэм
ащыщ. Адыгеим ичыгу лахъ щигъоты-
жыгъ, щырэхъатыжыгъ.

— Адыгэ Республикэм тыкызы-
рэкюжыгъэр насыпгъу тэпыгъ, — ею
Мыхъамэт. — Сигуапэу къасю сшогъу
непи, блэкыгъэ илэсхэм Адыгеим
ипашэхэр дахэу кызырэтпэгъоклыгъэр,
псэуплэхэр, чыгу лахъэр кызырэтаты-
гъэхэр, джыри аналэ кызырэттетыр. Сэ
сшъхъэли, Мэфэхьаблэ дэхэм ацлэкли
«тхъашъуегъэспэушхо» ясэю. Сыдигъуи
етхыжыгъэ юфхэм язэшлохынклэ «хъау»
кыталуагъэп. Бэ кытфашлагъэр, лэпы-
лэгу кызырэтфэхъугъэхэр. Тиныжы-
клэхэу кызыдэтцжыгъагъэхэм яеджэн
зэпагъугъэп, Мыекьуапэ апшъэрэ еджа-

плэу дэтхэм шлэныгъэхэм язэгъэгъотын
ащыпадзжыгъагъ. Шлушлагъу кытпа-
гъохыгъэр тшыгушпэштэп. Джащ фэдэу
министерствэхэм, Адыгэ Республикэм
лъапкы юфхэмк, лэклиб къэралхэм
ащыпсэурэ тилэпкъэгъухэм адырлэ
зэпхыныгъэхэмк, ыкли кэбар жъугъэм
иамалхэмк, и Комитет, нэмык кыулы-
кхуэху репатриантхэм ялофыгъохэм
ягъэцклен фэгъэагъэхэм тазерафэразэр
ядгъэшлэнэу тыфай.

Мухъамэд Югославиэм кышыхъугъ.
Иорданиэм ит университетхэм ащыщ
щеджагъ. Иунагъоклэ мыщ къагъэзжы,

Мыекьуапэ илэситлэ дэсыгъэх, нэужым
Мэфэхьаблэ къакощыжыгъэх. 2000-рэ
илэсым Мухъамэд унэгъо дахэ ышлагъ,
Адыгеим щыщ Клубэ Заремэ шхъэгъу-
сэклэ кыыхыгъ. Зэгурылохэу зэдэпсэху,
сабыиплэ зэдэп.

Ащ кызыриуагъэмк, хъэклэбэ къа-
фэкло, дахэу апэгъоклы. Ахэр лэклиб
къэралыгъохэм ащыщ, шлэныгъэлэжых,
диссертацие зытхырэ цыфых. Урысыем
и Гупчэ телевидение иканал зэфэшхъаф-
хэм къарэкых, лъапкы цыкхуэхэм япсэуклэ
ашлогъэшлэгъон, якъэтынхэм ахэр къа-
щагъэлагъох.

БЭРЭКЪО Мэмэт:

«Тхъэжъыгъор тилэу тичлыгужъ тыщэпсэу»

Мэфэхьаблэ илэс 18 хъугъу щэпсэху Бэрэкъо зэшхъэгъусэхэу Мэмэтрэ Тэмэрэрэ.
Хъаклэхэр зэрякласэр къахэщэу, адыгэбзэ къабзэклэ кыддэгущылэхэзэ мыхэм
адэжъ тырагъэблэгъагъ ыкли мы чылэм кыдэфэнэу зэрэхъугъэхэм фэгъэхыгъу
кыддэгощагъэх.

Бэрэкъохэм яунагъу

Мэмэт Тыркуем ит къуаджэу Хъунэ-
хъаблэ кышыхъугъ, нэужым янэ зыщыщ
Хъакунэхъаблэ шаплогъ. Янэ-ятэхэр
илэжъхэп, ау щыхэр ыкли ышыпхъухэр
Тыркуем щэпсэху. Илэпкъоклэ Адыгеим
кызыгъэзжыгъэр ежъ закъор ары.
Кызыриорэмк, Бэрэкъохэр шапсы-
гъэх, ау къэбэртаехэм, абазэхэм мы
лэжъуацлэр къахэфэ, ахэм зы лъапс
ялэр.

— Тыркуем тыщыпсэу зэхъум, гъунэ-
гъу лъыжъхэм кэбарэу къалотэжъхэрэм
сыцлыкху сядэлэуштыгъ. Бэрэ зэхэсхы-
щтыгъэ Хъу зэрэтилэр, тятэжъ пашъэ-
хэр ащ зэрэщыщхэр. Ащыгъум ар
сшъхъэ исшубытэгъагъ, сыныбжэ зекъум,
уахътэр кэсыгъэу слъыти, Адыгеим
кызыгъэзжыгъ, — ею Мэмэт.

— Тиунагъо адыгабзэр ренэу илэыгъ,
ары тьянэ-тятэхэр кызырэддэгущылэщы-
гъэхэр, — лъегъэкулатэ ащ игущыгъ.
— Истамбыл сыщеджагъ, тидэ сыкхуа-
гъэм адыгабзэр члэсынагъэп. Сянэ-
сятэхэм яхъатырклэ бзэмк, силэгъухэм
апэ ситыгъ.

Бзэм шлулэгъуныгъэу
фырилэм кыыхэкху Иста-
мбыл дэсызэ Мэмэт
хасэхэм кхуагъэ, адыгъу
ащ къекхуалэхэрэм нэ-
луасэ зафишлыгъ, юф-
тхъабзэу рагъэкхуахэм
ахэлажъэщтыгъ. Уры-
сыем кыыхан алэжыгъу
гъогур къаыфизэлэуахым
ныбджэгъу купым хэтэу
апэу 1991-рэ илэсым
Адыгеим къэкхуагъ.

А лъэхъаным Мэмэт
илэс 31-рэ ыныбжыгъ,
кхлэ зыкхъыщыгъ. «Вид
на жительство» кырати,
Адыгеим щыпсэугъ.
Нэужым Шъачэ зыгъази,
илэпкъоклэ зыщыщ шапсы-
гъэхэм тлэклэр ахэсыгъ.
Хъум кызыгъэзжыгъ-
гъэм ыуж илэсы 8 теша-
гъэу инасып кыыхы,
Гъобэкхуае щыщ Ста-
шъумэ япхъоу Тэмэрэ
шхъэгъусэ фэхъугъ.

— Мыекьуапэ тыщы-
псэуэ сабыитлэ кытфэхъугъ, ащ кы-
хэкху псэуплэ амалэу тилэм хэдгъэхъо-
нэу тегупшысэщтыгъ. А лъэхъаным
Косовэ кырашъыжыгъэхэр Мэфэхьаблэ
дагъэтхъэщтыгъэх, тэщ фэдэу кэ-
кхуагъэхэм ащ фэдэ лизын араты-
щтыгъ. Ар кызыфэдгъэфедэ, чыгу лахъ
къалытхыгъ ыкли ащ унэ итхыгъагъ.
Мары илэс 18 хъугъу мыщ тыщэпсэу,
чылэ мафэ тфэхъугъ. Мыщ яцэнэрэ
сабыир кышыхъугъ. Сихэкужъ сыкы-
зэрэкхуагъэм сыщэгущыгъ, сырэгъу-
шхо. Къоджэдэхэм дэгъоу тагурэлэ,
цыф дэгъух, лэпылэгу тызэфэхъу, —
кылуагъ бысымым.

Мэмэт кызыриуагъэмк, хэхыгъэу
юфшланлэ лутэп, ащ зыпари ымышлэу
щысэп. Кызыкхуагъэм щегъэжъагъу
тичлылэгъухэу Адыгеим къахлэхэрэм
аэропортым ащыпэгъоклы, адэлэпхы,
«экскурсовод» фэдэу кырэщэкхы.

Ишхъэгъусэу Тэмэрэрэ ежыррэ
илэс 23-рэ хъугъу зэгурылохэу зэдэпсэ-
ух, пшъэщытлэрэ зы клэлэрэ зэдэп.
Клэлэ нахыжъу Бэчыр илэс 24-рэ

ыныбжэ, Истамбыл юф шешлэ, кыша-
гъэп. Данэ илэс 23-рэ хъугъэ, дэклуа-
гъэу Тыркуем щэпсэу, Джэнэт я 8-рэ
классым щеджэ. Яклэлэхэм дэгъу дэдэу
бзиплэ ашлэ: адыгабзэр, урысыбзэр,
инджылызыбзэр, тыркубзэр.

Мэмэт икэбар кысфилуатэу тыщы-
сызэ иклэлэ Истамбыл кыришлыкли
кыфытеуагъ. Ащыгъум лъэшэу згъэшлэ-
гъуагъэ адыгэбзэ къабзэклэ ятэ кызы-
рэдэгущылагъэр. Ащ гу кылытэти, Мэмэт
кысылуагъ ежъ нахы нахъ лъэшэу иклэлэ
бзэр шлу зэрилэгъурэр, къадэпсэуфэ
ныбжы тыркубзэклэ зэрэмыгушылагъэр
ыкли ар зэрафимыдэщтыгъэр.

— Мыщ сыкызыкхуагъэм бэ кызыдэ-
хъугъэр. Адыгэ унагъо сыхъугъ, шэн-хэб-
зэ дахэ зыхэлъ адыгэ пшъашъэр шхъэ-
гъусэ сфэхъугъ, сабыищ Тхъэм кыты-
тыгъ. Чыгу кытати, тызщыпсэурэ унэ
итхыгъагъ. Хабзэр дэгъоу кыддэзе-
кхуагъ, ишлуагъэ кытыгъэкхыгъ, дахэу
тэпсэу. Тыркуем сыщылагъэмэ, мыщ
нахъ дэгъоу сыщыпсэуштыгъэп. Сыгуклэ
сыгупсэфыгъ. Адыгеим нэмык лъапкэу
исхэм зыкли тыгу хагъэкхыгъэп, юф
адэтшагъ. Тхъэжыгъор тилэу тичлыгужъ
тыщэпсэу.

— Мэмэт, сыдэуштыгъ Тэмэрэ шхъэ-
гъусэклэ кыххэпхыгъа, — сеупчы ащ.

— Сишхъэгъусэ апэ зысэлпэгъум
изекхуагъэ сыгу ыштагъ. Ар чылэм кы-
дэхъухагъ, зыщыпхуи 6 мэхъух, шхъэ-
ри илэх, ятэжъ-янэжъхэм ахэсэу дэгъоу
агъэсагъ. Адыгэ унэгъо шыпкъэм ща-
плугъ. Джары апэ лэубытылэ сшыгъа-
гъэр ыкли сыхэкуагъэп. Шхъэгъусэ
тызызэфэхъугъэм кышыублагъэу зы
мафи сырыклэгъохыгъэп, унэгъо юфым
хэшлыкли фырилэу сабыишхэр дахэу ыплу-
гъэх. Кызыхэкхыгъэ унагъом исхэм
шхъэкхуагъэ кысфашлы, салытэ, ар
зымыуасэ щылэп. Сэ мыщ лахып щы-
силэп, арышъ, кынэ е гушлуагъо кхъэу-
мэ апэу кысылыгъэсхытхэр сишхъэгъусэ
кыпэблагъэхэр ары. Сафэраз.

Тиунагъоклэ хабзэ тфэхъугъэхэм ащыщ
адыгабзэклэ тыщыгушылэныр, — лъегъэ-
кулатэ игущыгъ Мэмэт. — Ары сабы-
ицми бзэр ашлэнэу зэрэхъугъэр. Цыф,
лъапкы ыкли дин зэхэдэ ямылэу, ялэпкъ
шлу алэагъоу псэунхэу тэгъасэх.

— Къэлапчъэ шъуилэп, шъуиунапчъэ

Бэчыррэ Данэрэ

ренэу зэлухыгъ. Сыда ауштэу зыкы-
щытыр?

— Ары, (джэуап кыситыжыгъэу юш-
хыпцыкхы Мэмэт) тыгу къабзэ, зыми
тыщыщынэрэп, дгъэбылэны тилэп. Зы-
дэщылэнхэ ямылэу урысхэри нэмык цыф
лъапкхэри тиунэ исхэу кыхэкхыгъ.
Непи хэт кытэоплагъэм ащ тыфэхъа-
зыр. Хэти щылэныгъэм чыплэу зыригъэу-
цоштыр ышлэрэп, неущ ахэм тэ та-
тефэжынкхы кэпшлэхэщтэп.

— Тыркуем кыкхыжыгъэхэм яшэн
гъэпсыклэхэр тлэкли нэмыкхы, яшхы-
ныгъохэри тиехэм атекхы. Уишхъэ-
гъусэ хабзэу зэрэпсэурэм сыдэуштыгъ
уесагъа? — сеупчы Тэмэрэ.

— Нэлуасэ тызызэфэхъум Адыгэ
къэралыгъо университетыр кэсылухы-
щтыгъ. Тыркуем кызыриуагъэм
сыщыгуагъу адыгабзэклэ дэгъоу зэрэ-
гушылэрэп гуапэ сыхыгъ. Клэлэ гупсэ-
фэу, унагъо ышлэ шлогъоу сыхалпы,
шхъэгъусэклэ кыхэхыгъ. Сабыици
зэдэгъотыгъ, сыкхуагъэу кыхэкхы-
гъэп, сыгуи хыгъэкхыгъэп. Шыпкъэ, апэ
тлэкли кысшлохыныгъ, сыда плэмэ
ядунэе тетхыли, яхабзи, яшхыни тэтием
атекхыщтыгъ. Арэу щытми, узэгурыло
хъумэ зыпари кын хэлэп. Сызыхэхъа-
гъэхэм задэгъэштагъ, яшхыныгъохэри
зэгъэшлагъэх. Мэфэхьаблэ мафэ тфэ-
хъугъ слон слэкхыщт. Косовэ имызакъоу
нэмык къэралыгъохэм къарыкхыгъэ
тилэпкъэгъухэр мыщ щэпсэху. Зэкхэм
тызэзыпхырэр адыгабзэр ары. Сыд
фэдэрэ юфкли тызэхэхъэ, упчлэжыгъу
тызэфэхъужы, дахэу тызэдэпсэу.

Бэрэкъо зэшхъэгъусэхэу Мэмэтрэ
Тэмэрэрэ щысэтэхыплэ унагъохэм ащыщ.
Тафэлалэу ялфыгъэхэм ятхъагъо нэ-
мык амылэгъоу, щылэклэшлу ялэу псэ-
унхэу.

Я 4 – 5-рэ нэклибгъохэр зыгъэ-
хъазырыгъэр КІАРЭ Фатим.

Сурэтхэр: Іашъынэ Аспъан.

АНЦОКЪО *Ирин.*

Тхьэм ишлухьафтын

**«Цыфыр фит сурэ-
тышл е пхьэшлэ дэу
щытынэу, ау врач дэй
хьунэу фитыныгъэ
илэн»**

Николай Данилевскэр

«Врач-миллионникхэр» — джары зэрэджэхэрэр кьуаджэм лоф шызышлэнэу кьэклогъэ ныбжыкълэхэм ясэнэхватэгъухэр.

Лъэныкьо хэхыгъэ фэгъэ-загъэу лоф шышлэрэ врачхэр 2012-рэ илэсым кыщыублагъэу федеральнэ программэхэу «Земский доктор» ыкли «Земский фельдшер» зыфилохэрэм кьахиубытэу кьоджэ лэзэплэхэм ачлэт зэрэхьуэгъэхэр осэ ин зилэу щыт.

Ащ фэдэ лофышлэхэм ащыщ сымышлахэу сылулэнэу хьугъэ. Къын хьугъэ-шагъэм тыщылэу, тилахьылхэм ащыщ унагъом ибысымыл дунам ехыжыгъэу, ар иаужырэ гъогу зыщыдгъэ-клотэжыщтым ипшъашъэ лъэш дэдэу гыныр кыхидзагъ. Бзылфыгъэхэм, зэрэхабзэу, ащ зытрауубагъэу фагъаештыгъэ. Джащ дэжым кьэслъэгъугъ зыщыщ сымышлэрэ нэ уцышъо бзылфыгъэу пстэуи пшъашъэр ащызыухьуэмэным пыллыгъэр. Пшъашъэм лалл рищэклыгъэу, ынэгъушъорэ ылэхэмрэ ылотыхэ-зэ ащ ыгъэрэхьатыщтыгъэ.

Ащ фэдэу кьоуцуагъэм, зыгу фэгъугъэм, нэмыкъл цыф лъэпкъ, дин зэрэщыщым емыллытыгъэу уасэ фэсэзыгъэшлыгъэхэм ащыщ. Нэлуасэ зыфэсшынэу исхьухьагъ. Ау ар нахь класэу кьыздэхьугъ. Бзылфыгъэ ныбжыкълэр врачэу кычлэклыгъ.

Аня Феодориди 1978-рэ илэсым къалэу Псыфабэ кыщы-хьугъ. Илэси 8 ыныбжъэу янэ игъусэу Яблоновскэу янэжъ-ятэжъхэр зыщыпсэурэм кьэкло-жыгъ. Нахьыжъхэм яжъау члэтэу пшъэшъэжыер кьэхьугъ, янэжъ кьылуатэхэрэм шлогъ-шлэгонэу ядэлущтыгъэ. Симфе-рополь ахэр дэсыхэ зэхьум, Сталиным иунашъоклэ урымхэу кьэралыгъом исхэр чылплэ чы-жъэхэу узщымыпсэушъущтхэм ащэгъагъэх — Сыбыр, Казах-стан, Узбекистан.

Янэжъ игукъэкължы къынхэм яшыхьатэу пчъагъэрэ хьугъэ Ане ащ игъусэу ынэпсхэр клл-лъэкълкыштыгъэх ыкли ныжъым пэкълкыгъэм джыри хилъасэ-щтыгъэ. Заом илэхъан сабый-хэу шьофым лоф шашлэ зыхьу-клэ, фашистхэр кьадэхьашъэхэзэ кьызэрэоштыгъэхэр ахэм ащыщ. Ныжъым джынэс щэпхьыхэм ащыщхэр ылэхэм ахэлых. 1949-рэ илэсым сабыйхэр зэрыс унагъор чэщым кьыщафэ, вок-залым ащагъ. Апэ Сыбырэу чьылэр градус 50-м зыщынэсы-щтыгъэм ращыгъэх, етланэ — Узбекистан. Мыщи градусыр 50-м шыклахьэщтыгъэ, ау фа-бэу. Мыщ урымэу кьащагъэхэм пцый кычлэхьылэхэм лоф аща-рагъашлэщтыгъэ. Минеральнэ сапэмрэ ом изытет зэрэжъор-къымрэ бэ агъэсымаджэщтыгъэр. Унагъом ис сабыитлуи ллагъэ. Ане янэжъ медицинэм зыфигъаси, цыфхэм аделэщтыгъэ. Илэсхэр тешлагъэхэу изын къалахи, Пшызэ шьолпыр, Псы-

фабэ, кьэкощыгъэх. Зэо лъэ-хъаным икьыныгъохэм, репрес-сиехэм ялэхъан зыпхырыкълы-гъэхэ хьазабхэм ауж джыри бэрэ ныжъым ышъхъэ кьыще-клокълыщтыгъэ: «Ащ фэдэ джыри кьэхьун ылэкълыштба». Илэ-сыбэм, мамырныгъэ лъэхъанми, бэрэ афикьунэу шьоушыгъур, курпэхэр, сабыныр жьугъэу ыщэфыщтыгъэх ямылэхэу кьэмы-нэнхэм фэшл.

Джыри еджаплэм члэсыгъ Ане кьэклозэ янэжърэ янэрэ (ари медсестра) лоф зэрэшлэрэм лъыплъэ зэхьум. Арышъ, кьыхи-хыгъэ лъэныкьомклэ ау щытми хэдагъэп.

Я 8-рэ классым ыуж Крас-нодар медицинэ училищым члэхьагъ. Дэгъу дэдэу ащ ще-джагъ ыкли къын кьыфэмыхьоу Краснодар медицинэ универ-ситетым члэхьажы, ар кьыу-хыгъ. Фтизиатриемклэ интерна-турэм щеджагъ, охтэ заулэрэ жьэгъэузымклэ медико-хьыкум

Анна Феодориди ихьарзынэщ

экспертизэу Краснодар дэтым лоф шишлагъ.

Нэужым ятэ пашъэхэр кьыз-щыхьугъэхэ Урымым Ане ыгу ыдзыгъ. Афины медицинэ дип-ломыр кьышгышъыпкъэжыгъ, практикэр ыклугъ, спортивнэ гупчэхом врачэу лоф шишлагъ. Уахтэ теши шлэныгъэ зэригъэ-гъотынэу Москва кьызэклом, щылэныгъэм ежъхэр чылплэу зэригъэуцуагъэхэм фэдэм ит цыф нэлуасэ фэхьугъ. Хьадж-мурэтэ Руслъан кьызхэкължыгъэ унагъори репрессиехэм ахэфа-гъэхэм ащыщыгъ. Аннэ ащ дэклуагъ ыкли унэе медицинэ гупчэм врач-фтизиатрэу лоф шишлэнэу кьэнагъ. Пшъашъэу Кирэ кьэхьугъ.

2013-рэ илэсым Аннэ иуна-гъо игъусэу Яблоновскэм кьэ-кложыгъ. Земскэ врачым ипрограммеклэ аштагъэу Тэху-тэмыкьое лэзэплэм джащ ще-гъэжъагъэу лут. 2023-рэ илэсым кьыщыублагъэу республикэм

итубдиспансер епхыгъэу каби-нетыр мэлажъэ.

Жьэгъэузыр — социальнэ щылэкълэ-псэуклэм епхыгъэ уз. Нахьыбэм ар жьым хэтэу апэ-хъэ. Аннэ, ащ имедсестрау Гьыщ Саидэ, лэпылэгъу-гуфакло-хэр ягъусэхэу жьэгъэузым фэ-гъэхьыгъэ кьэбарыр, ар кьыо-мыузынымклэ пшлэн фаехэр цыфхэм агурагъало, узэрэбэ-ныщтым фэгъэхьыгъэу еджа-плэхэм, клэлэцылкы ыгыплэ-хэм кьащалуатэх, тхыгъэхэр кьыдагъэкълых. Узыр нахьыжъэу кьыхагъэщыным пае МКЪТУ-м икьутамэу Яблоновскэм дэтым маклох, щеджэхэрэри, лоф шы-зышлэхэрэри ауплэкълых. Мыщ илэсипшл пчъагъэ хьугъэу щэ-лажъэ Хьаклэко Аминэт, игъом уплэкълунхэр зэкълэми акълунхэм лъэлпъэ.

Цыфым илажъэр бгъэунэ-фыным пае лъэныкьубэкклэ укьеклоплэн пае.

— Кьэсэшлэжы зы бзылф-

фыгъэ горэ садэжъ кьагъэкло-гъагъ жьэгъэуз илэу егуцафэ-хэу, ау бэкклэ нахь уз хьылъэ илэу ащ кьыхагъэщыгъ, — **кьелуатэ Аннэ илофшлэн щыщ хьугъэ-шлагъэ.**

А бзылфыгъэу зыфилауагъэм кьытфилотагъ ар зэрэхьугъэр.

«Илэсищклэ узэкклэбэжымэ бронхит сыхьуи, лъэшэу сыпскэу езгъэжъагъ. Компьютер томо-графии сшынэу врачхэм са-гъэклуагъ. Ситхьабыл зыгорэ кьыхагъотагъ, тхьабыл щыны-гъэм епхыгъэу кьысэлэзагъэх, ау нахьышлу сыхьуштыгъэп. Пульмонологэу Аннэ Николай ыпхьум дэжъ сагъэклуагъ. Си-зытет зельэгъум, лъэшэу ыгъэ-шлэгъуагъ джынэс слъакьо сы-зэрэтетыр. Мыекъуапэ сигъэ-клуагъ жьэгъэузым фэгъэхьы-гъэу сауплэкълунэу. Ар кьысха-гъотагъэпти, сыгушлэзэ врачым дэжъ сыкьэкълэжыгъ.

— Жьэгъэуз уилагъэмэ на-хьышлу. Узгъэхьужыщтыгъэ, — **кьысылуагъ ыгу хэкълэу Аннэ.** — Джы уздэкълэщтыр бгъэуз хирургир ары.

Тхьабылым адэбз уз илэу кьысхагъэщыгъ. Аннэ Николай ыпхьум ишлуагъэкклэ джынэс сыпсау, сызэлэжъы. Цыфхэм афилшлэрэм пае Тхьэм псауны-гъэ кьырет».

Анна Феодориди илэс пчъа-гъэм лоф дишлагъ клэлэцылкыхэм ялэзэрэ врачэу Марина Руруа. Илофшлэгъу клырыплы зэхьум ащ ыгъэшлагъоштыгъэ сьма-джэхэм зэрафыщытыр, ыгу ихыгъэу зэралэгъоклырэр, илоф-шлэгъухэм зэрэхэзагъэрэр. Лъэшыщэу егугоуи кьыщыхьу-щтыгъэ. Зэрэныбжыкълэм апэ тырилхьэщтыгъэ, ау, кьызэрэ-члэкълыгъэмклэ, ар ицлыф гъэ-псыкл, зэрагъэсагъ ыкли илоф хэшлкл ин физи.

«Медицинэ илофшлэным бэ хэтыр гушлуагъоуи, нэхъэеуи, гъэшлэгъонэуи, — **кьелуатэ Аннэ.** — Мыщ фэдэ хьугъэ-шлагъи кьэсэшлэжы. Лэжъэпклэ маклэр тлэкълэ нахьыбэ сшынэм пае тисымэджэщ иприемнэ илоф щысшлэу хьуштыгъэ. Фельд-шерхэм садэлэпылэщтыгъэ, лэ-пылэгъу псынклэм кьеджэхэрэм

ар афэзгъаклоштыгъэ. Мафэ горэм зы бзылфыгъэ лъэр-мыхъэ кьытеуагъ ыкли изакъоу унэм зэрысыр, сабыир кьэ-хьунэу зэрэжъагъэр кьылуагъ. Лэпылэгъу псынклэр чыжъэу зэрэщылэр, фэклонэу игъо зэ-римыфэщтыр згъэунэфыгъэ. Бзылфыгъэу кьытеуагъэр тиунэ члэсэу кьычлэкълыгъ, гъунэгъу подъездым. Зэрэзеклоштыр те-лефонклэ еслоу сыублагъэ, лэ-пылэгъу псынклэр игъо зэри-мыфэщтыри сшъхъэ икырэп. Ситхьхъэгъусэ сыфитеуагъ, гу-рызгъэлуагъ лофхэм язытет ыкли селъэгъу бзылфыгъэм дэжъ клоньш лэпылэгъу фэхьунэу (пым училищыр ары кьыу-хыгъэр, ортопед-цашл). Бзылф-ыгъэм еслуагъ ситхьхъэгъу-сэ кьызэрэклоштыр. Ар зыло-хьэм, сабыир кьэхьунэу ежъэ-гъахъ. Ыпашъхъэ щылэныгъа-клэр дунам кьытехьуагъ. Лпыр фельдшерым пэгъокли, лэпылэгъу псынклэм бзылфыгъэри, сабый-ри рагъэтысхьанхэу адэлэпы-лагъ. А унагъом силл кьышлэжы-рэп — пльыр-стырым хэтыгъэх, ау тэ клэлэ ныбжыкълэм джы теплышъ, тэгъушло».

Аннэрэ Саидэрэ илэси 10-м кьехьугъ лоф зызэдашлэрэр.

— Саидэрэ сэрырэ псынклэу тызэгурэло, тикьини зэдэтэгъош, тыхьари зэдэтэлэты. Илэсныкьо хьугъэ тирайон истатус зызэ-хьоклыгъэр ыкли сьмаджэхэм адэжъ тырыклонэу транспорт кьызытамытырэр. Ау Саидэрэ сэрырэ (ар машинэм ис) лофым хэкълплэ кьыфэтэгъоты цыфхэм таделэпылэным пае, — **ело Аннэ.**

Саид ары ыгъэлэсэщтыгъэр ар апэдэдэ зысэлпэгъум.

«Сиврач лоф зэришлэрэм сепллы зыхьуклэ, сэгъэшлагъо. Тисымаджэхэр зэфэшъхьаф шьыпкъэх. Тэрэзиджэу зеклохэ-рэри, лаеу кьыддэгъушлэхэрэри кьахэкълых ыкли цыф кьызэры-клор кьагъэгубжышъущт. Ау сиврач ар кьадигъэхьурэп — ирэхьатыгъэ, гупшысэ зыхэлъ гушылэхэр апегъохы: «Зыгъэ-рэхьат, мары джыдэд. Тызэ-дэгъушлэнышъ, нахь псынклэ укьэхьуштыр...» Аннэ хэти зыкьы-ригъэшлэжыны ылэкълышт», — **кьытфелуатэ Саидэ.**

Зыгъэпсэфынэу кьызщыхэкълы-рэ охтэ тлэкълур Аннэ ишъхъэ-гъусэу Руслъан, я 5-рэ Ябло-новскэ еджаплэм ия 8-рэ класс щеджэрэ ипшъэшъэ Кирэрэ илэситф зыныбжэ иклалэу Ге-оргийрэ игъусэхэу члыопсым щигъэкълонэу иклас, ащ икьэу-хьумэни клэлэцылкыхэр фе-гъасэх. Аннэ махъэ, хедыкъл, мыхэм ипшъашъи апыщагъ. Джащ фэдэу кьэжъэгъэ кьэжъэ-кълыными лъэшэу пыл — илоф-шлэплэ шъхьаныгъупчашъхъэ ахэр тизэу тетых.

Аннэ ыкли ар кьэзыуцухьэрэ цыфхэм садэгъушылэ зэхьум кьызгурылуагъ тыкьэзыуцухьэрэ дунар зэрэгъэшлэгъош. Ащ Феодориди лэкъуацлэр ыхьы-нэу кьызэрэклэрэр — мы лъэ-кьуацлэм кыкыларэр — «Тхьэм ишлухьафтын». Арэуштыуи щыт — унагъом, илофшлэгъухэм, кьэ-зыуцухьэрэ пстэуи апае. Тхьэм бэгъашлэ ешл!

АКІГЪУ Разиет.

Кь. Тэхьутэмыкьуай.

КикбоксингымкIэ зэнэкъокъу

Мы спорт лъэныкъомкIэ Адыгэ Республикэм изэлухыгъэ зэнэкъокъу тыгъуасэ Мыекъяупэ шырагъэжъагъ, ар мэфитIо клошт.

Ащ хэлажъэх кIэлэ ыкIи пшэ-шъэ ныбжыкIэхэр. Урысыем ишъолпыр зэфэшъафхэм къарыкIыгъэ спортсмен 200 фэдизмэ кикбоксингым илъэныкъохэу «К-1», «фулл-контакт» ыкIи «лайт-контакт» зыфилохэрэм зашаушэтышт.

Спорт Iофтхъабзэр кызылуихыгъ ыкIи зэришагъ Адыгэ республикэ спорт еджапIэу N 2-м ипашэу, Урысыем, Адыгеим язаслуженнэ тренерэу Хъот Юныс. Кикбоксингым Адыгеим зызиушъомбгъурэр бэшагъэп нахъ мышIэми, зэнэкъокъу зэфэшъафхэу шызэхашхэрэм тиспортсменхэм гъэхъэгъэшлхэр зэрэщашлхэрэр ащ хигъэунэфыкIыгъ.

— **Адыгэ Республикэм кикбоксингымкIэ и Федерацияе зызэхашагъэм кыб-ицегъэжъагъэу Урысыем изаслуженнэ тренеритIу, спортымкIэ мастер 20 фэдиз тилэ хъугъэ. Ахэм гугъэпIэшлхэр къэзытырэ спортсменхэр агъэсагъэх: Хэжъ Щамил, Борсэ Астемир, ХъокIон Артур, Якъубэ Артур, Сихъу Ти-мур, нэмыкIхэри,** — кыбIуагъ Хъот Юныс.

Шуфэс гушъуIэхэмкIэ къэзэрэу-гъоигъэхэм закыфигъэзагъ АР-м кикбоксингымкIэ и Федерацияе ипашэу, УФ-м физическэ культурэмкIэ иотличникэу ХъокIо Нурбий.

— **Мы спорт лъэпкъым тишъолпыр зыциушъомбгъоу ригъэжъагъ. Урысые зэнэкъокъухэм тиспортсменхэм теклоныгъэхэр къащыдахых, неперэми тиньбжыкIэхэм гъэхъэгъэшлхэр щашIынхэу сафэлаIо,** — кыбIуагъ ХъокIо Нурбий.

Джащ фэдэу зэнэкъокъум хэлажъэхэрэм закыфигъэзагъ дунэе категории зилэ судьяу Апажъэ Рэщыдэ. Япсауныгъэ мыфыкIоу, хэти зэрэфэльэкIыштымкIэ къахэщынэу, теклоныгъэм фэбэнэнхэу къафэлъэлауагъ.

Адыгэ Республикэм кикбоксингымкIэ и Федерацияе игъэцкIэкIо пашэу, кикбоксингымкIэ спортым изаслуженнэ мастерэу Хэжъ Щамилэ кызырIуагъэмкIэ, Къыблэ федеральнэ шъолпырым щыклошт чемпионатым хэлэжъэшт Адыгеим ихэшыпыкIыгъэ командэ агъэпсышт. Мы зэлухыгъэ зэнэкъокъум къащыхэщышт спортсменхэр ащ хагъэхъащтых.

— **Неперэ зэнэкъокъум изэхэщакIохэу Хъот Юныс, спортымкIэ Комитетым лъэшэу тафэраз. Тигухэлъышлхэм ащыц мы илъэсым ичъэпыогъу мазэ кикбоксингымкIэ Урысые зэнэкъокъу ин зэхэтицэнэ. Адыгеим ыцIэ зэлъазыгъэшIэрэ спортсменхэм мыщ дэгъоу зыкышхэзгъэлъэгъонэу тыщэгъу. Къыхэзгъэщымэ сшIоигъу, кикбоксингым хэхъоныгъэ ышIыным зилэхышIу хэзылхъэгъэ Урысыем, Адыгеим язаслуженнэ тренерэу Сихъу Казбек идунай зэрехъожыгъэр гухэкIышхо зэрэтищыхугъэр, чIэнэгъэшхо зэрэтишIыгъэр. Неper ащ ишIэжъ дгъэлъэпIагъэ, зы такыкIэрэ тыфэшгъыгъуагъ,** — хигъэунэфыкIыгъ Хэжъ Щамил.

IШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аспъан.

Зэхэзышагъэр ыкIи кыбIэды-гъэкIырэр:
АР-м лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
кб. Мыекъяупэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакционер зыдэщылэр:
385000,
кб. Мыекъяупэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кыаIхырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожыхы.
E-mail: adygoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIоры-шIапIэ, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кб. Мыекъяупэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4168
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 207

Хэутыным узшыкIэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхъатыр
18.00
ЗышыкIэтхэгъэхэу уахтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъалэр
МэщIэкъо С. А.

Редактор шъхъалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэкIыжъ зыхырэ секретарыр
Тхьаркхъо А. Н.